

Till: Andreas Veskoukis och Gabriel Samuelsson
Berger, Finansmarknadsavdelningen, Finansde-
partementet,
E-post:
andras.veskoukis@regeringskansliet.se och
gabriel.samuelsson.berger@regeringskansliet.se

Datum: 2023-07-11

Yttrande

Yttrande med anledning av EU-kommissionens förslag: "Framework for Financial Data Access (FiDA)"

Svenska försäkringsförmedlares förening (SFM) uppskattar möjligheten att lämna övergripande synpunkter i detta tidiga skede av lagstiftningsprocessen med anledning av EU-kommissionens förslag: "Framework for Financial Data Access (FiDA)". SFM ser positivt på förslag som kan underlätta för både konsumenter och företag att dela med sig av information till och mellan försäkringsföretag och försäkringsförmedlare. En förutsättning för detta är att kunderna känner sig trygga med att de har tillgång till sin data. Det finns annars en risk att kunderna inte väljer att delta i de ramverk för tillgång till finansiella uppgifter som finns. Det är därför viktigt att FiDA innehåller tydliga bestämmelser om information över hur kunders data behandlas och delas samt robusta regler för samtycke i syfte att skapa och bibehålla tillit och förtroende.

Den nationella dialogen i detta lagstiftningsärende är enligt SFM av största betydelse för att svenska konsumenter fortsatt ska ha ett högt skydd, att Sverige fortsätter stimulera rätt sorts innovation i försäkringsmarknaden och att konkurrensen i marknaden fortsatt stimuleras i kundernas bästa intresse.

SFM finns tillgängliga för ansvariga inom Finansdepartementet för att beskriva närmare de konsekvenser vi i nuläget ser av förslaget och vad Sverige bör verka för.

Bakgrund

EU-kommissionens förslag till ett ramverk för tillgång till finansiella uppgifter avser att skapa ett ramverk som främjar öppenhet, konkurrens och innovation inom finanssektorn. Förslaget syftar till att underlätta och reglera delning av finansiella data mellan olika aktörer, inkl. finansiella institut och tredjepartsaktörer. Kommissionen föreslår att förslaget antas i form av en förordning som blir direkt tillämplig i Sverige när den träder i kraft.

- Genom att fastställa regler för hantering och delning av finansiella data syftar förslaget till att skydda konsumenternas integritet och säkerställa att de har kontroll över sin data. Detta kan i sin tur öka förtroendet för finansiella tjänster och ge konsumenter möjlighet att dra nytta av olika tjänster och erbjudanden.

- Genom att fastställa ett enhetligt ramverk för tillgång till finansiella uppgifter strävar förslaget efter att skapa enhetliga regler och standarder inom EU för att underlätta gränsöverskridande verksamhet och samarbete inom finanssektorn.
- Det införs en möjlighet (men ingen skyldighet) för kunder att dela sin data med s.k. "data users" i maskinläsbart format i syfte att få datadrivna finansiella produkter och tjänster samt informationsprodukter och -tjänster.
- Det införs en skyldighet för s.k. "data holders" att göra kunddatan tillgänglig till data users (om kunden ger sitt samtycke) genom att införa den nödvändiga tekniska infrastrukturen.

Gällande regler

EU-kommissionen konstaterar i sitt förslag att det saknas harmoniserade regler om data-delning i den finansiella sektorn, med undantag för andra betaltjänstdirektivet (PSD 2) för betalkontoinformation och dataskyddsförordningen (GDPR) för personuppgifter. Genom sitt nuvarande förslag har kommissionen som ambition att bygga en harmoniserad inre marknad för datahantering samt främja innovativa finansiella produkter och tjänster.

Det bör noteras att det finns sedan tidigare ett antal branschgemensamma standardiseringsarbeten samt digitaliseringsprojekt på den svenska försäkringsmarknaden. SFM förutsätter att Finansdepartementet kommer att kartlägga de befintliga branschgemensamma standardiseringsarbetena för att kunna dra nytta av befintliga strukturer och effektivitet på området. Ett exempel är till exempel digitaliseringen av fullmakter i Fullmaktskollen.

SFM:s övergripande synpunkter på förslaget

SFM:s remissvar är begränsat till förslagens påverkan på den svenska försäkringsbranschen, med särskilt fokus på svenska försäkringsförmedlare.

SFM vill inledningsvis konstatera att mikro, små och medelstora försäkringsförmedlare är undantagna kommissionens förslag, se art. 2.3 i kommissionens förslag. Majoriteten av svenska försäkringsförmedlare tillhör kategorierna mikro, små och medelstora företag. Kommissionen motiverar undantaget i skälsats 23, där kommissionen påpekar att det inte är proportionerligt att mikro, små och medelstora företag ska tillämpa förordningen på grund av företagets storlek samt de tjänster som tillhandahålls. SFM instämmer i skälen för indraget men kommer att analysera konsekvenserna av detta undantag då förslaget i övrigt kan leda till långtgående negativa effekter för denna del av branschen.

SFM är försiktigt positiv till kommissionens förslag att skapa ett enhetligt ramverk för tillgång till finansiella uppgifter. En förutsättning för ett sådant ramverk är att kunderna känner sig trygga med att de har tillgång till och kontroll över sin data. Det finns annars en risk att kunderna inte väljer att delta i ramverket för tillgång till finansiella uppgifter som nu föreslås. Det är därför viktigt att FiDA innehåller tydliga bestämmelser om information över hur kunders data behandlas och delas samt robusta regler för samtycke i syfte att skapa och bibehålla tillit och förtroende.

I skälsats 11 i kommissionens förslag resonerar kommissionen om hur datadelning kring kunders sparande i olika finansiella produkter, till exempel försäkringsbaserade investeringsprodukter, kan leda till bättre och individualiserad rådgivning. SFM anser att försäkringsförmedlares rådgivning är i stort redan individualiserad rådgivning. Bättre rådgivning är inte detsamma som automatiserad rådgivning, vilket är viktigt att vara medveten om.

Idag används olika typer av fullmakter av försäkringsförmedlare när den företräder en kund gentemot försäkringsföretagen, till exempel informationsfullmakter och förmedlingsfullmakter. I och med att kommissionen föreslår ett nytt regelverk för datadelning kan detta påverka

hur fullmakter används, om försäkringsföretag och försäkringsförmedlare kan ta del av kunddata genom förordningen än en traditionell fullmakt. Eftersom mikro, små och medelstora försäkringsförmedlare inte omfattas av förordningen är frågan om dessa aktörer kan anses vara "data users" i något sammanhang (se till exempel definitionen av "data user" i art. 3 (6) som enbart hänvisar till art. 2.2). Om de inte kan bli data users eftersom de inte omfattas av förordningen, kommer dessa aktörer, till skillnad från större försäkringsförmedlare som omfattas av förordningen, fortsättningsvis förlita sig på informationsfullmakter. I vilket fall som helst är det kunden som bibehåller kontroll över informationen genom att antingen utfärda en fullmakt eller instruera en "data holder" att tillhandahålla kundens information till en "data user". SFM anser att denna del bör förtydligas och eventuellt utredas ytterligare.

För att undvika otydlighet i vilken aktör som anses vara "data holder" när ett försäkringsföretag och en försäkringsförmedlare har samma kund bör försäkringsförmedlare som omfattas av förordningen enligt SFM endast anses vara "data holder" när den har unika kunddata. I övrigt bör försäkringsföretaget anses vara "data holder" för kunddata som är identisk.

SFM förstår inte helt vad en "financial information service provider" (FISP) som har fått tillstånd enligt förordningen kan göra med informationen som den får ta del av i försäkrings-sammanhang. Att föreslå försäkringsavtal eller tillhandahålla rådgivning kräver tillstånd enligt lagen om försäkringsdistribution.

Med vänliga hälsningar,

Per Johan Gidlund
Vd, SFM

Gustav Svedenstedt
Jurist, SFM